

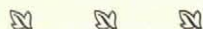
wel zou wenschen. Het verschil in habitus tusschen deze laatste plant en de Gevlekte orchis komt het best tot uiting *in het aantal bracteeachtige bladen*, bladen zonder scheede, boven aan den stengel. De Gevlekte Orchis heeft er minstens drie, de in Juni-bloeiende Riet-orchis twee of één. Ook de lippen zijn duidelijk verschillend. Beter dan uit woorden blijkt dit uit de figuurtjes. Soms komen laatbloeiende ongevlekte planten voor, die den indruk maken van een aparte soort te vormen. Deze laatste planten zijn door den Engelschen botanicus † Dr. Druce Orchis praetermissa genoemd (Vergeten Orchis). Sipkes heeft er indertijd al een goede beschrijving van gegeven: late bloei, ongevlekt, lip vlak en vrij breed.

Alles lijkt zoo heel eenvoudig en het zou ook eenvoudig zijn, als de orchideetjes van deze groep niet zoo uiterst variabel waren. Ook komen waarschijnlijk bastaarden tusschen verschillende soorten voor; daardoor moet men bij het zien van een plant ook wel eens de schouder ophalen.

Wie helpt mij eens aan vindplaatsen van Orchis latifolia uit het Noorden van Noord-Holland en uit Overijssel en Friesland? Komen daar ook de twee vormen van Orchis latifolia voor? Zijn daar dus ook planten met de ringvormige vlekken?

Amsterdam-Z. Turnerstraat 3.

P. VERMEULEN.

DE BLADWESPEN VAN MEIJENDEL, 23^E MEDEDEELING VAN DE COMMISSIE.

Het aantal bladwespen, dat we tot nu toe uit Meijendel kennen is zeer gering, slechts 33 soorten. In de naamlijst van Dr. J. Th. Oudemans zijn 289 soorten genoemd, sedert dien zijn voor zoo ver mij bekend 22 soorten als nieuw voor onze fauna opgegeven, zoodat we van de groep der blad-, hout- en halmwespen in Nederland 311 soorten kennen. Ongetwijfeld zullen nog veel meer soorten in Nederland ontdekt worden, daar ook in mijn verzameling nog verscheidene Nederlandsche soorten staan, die nog niet als inlandsch vermeld zijn. Toch schijnt onze fauna tamelijk goed bekend te zijn, daar Ulbricht uit de omstreken van Krefeld en Dusseldorf 362 soorten kent, Wagner uit de omstreken van Hamburg 365 en Wustnei uit Sleeswijk-Holstein 311 soorten. Vermoedelijk zijn een 400-tal soorten in Nederland te verwachten.

Van de verschillende families die tot de groep der Symphyta (= Chalastogastra) behooren is alleen die der Tenthredinidae of echte bladwespen uit Meijendel bekend. Slechts ongeveer 13 % van de tot nu toe uit Nederland bekende Symphyta zijn tot nu toe in Meijendel gevonden. Het is merkwaardig, dat ondanks deze weinige soorten, toch nog twee soorten en drie variëteiten, die nieuw voor onze fauna zijn, aldaar voorkomen.

De determinatie van de soorten met een § gemerkt is door den onlangs overleden Reverend Morice, den bekenden Engelschen bladwespenspecialist, gecontroleerd.¹⁾ Ik heb in het volgende overzicht het systeem en de namen gebruikt van Dr. Enslin in zijn werk „Die Tenthredinoidea Mitteleuropas”. Het systeem dat Dr. Enslin in zijn boek gevolgd heeft, is dat van Konow. Dit is geheel verouderd. We bezitten een veel beter, hoewel nog niet ideaal, in dat van Rohwer, dat hij in 1911 publiceerde. Daar echter de bewerking van Dr. Enslin meestal gevolgd wordt, heb ik me aan zijn boek gehouden.

**Subfamilie: Tenthredininae.

*Tribus: Tenthredinini.

1) § TENTHREDELLA FERRUGINEA Schr. (RUFIVENTRIS F.).

1) Meijendel II; 4, IX, 1923 beteekent: Meijendel blok II, op 4 IX 1923. S = gesleept; P = met de parapluie; V = in de vlucht; Z = gezeefd.

DE BLADWESPEN VAN MEIJENDEL ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ 377

1♀ Meijendel, 11; 17, VI, 1923, I, Blöte. Larve leeft op: *Salix*, *Alnus*, *Spiraea ulmaria*, *Pteris aquilina*.

2) § RHOGOGASTER AUCUPARIAE Kl.

1♀, Meijendel 10; 14, V, 1925 S, Blöte.

1♀, Meijendel 7c; 4, V, 1925, Blöte.

Metamorphose onbekend.

3) RHOGOGASTER VIRIDIS L.

1♀, Meijendel 12; 10, VI, 1923, S, Blöte.

1♂, 1♀, Meijendel 11; 24, VI, 1923, Blöte.

1♀, Meijendel 11; 19, VI, 1923, P, Blöte.

1♂, Meijendel 11; 24, V, 1924, Blöte.

Larve polyphaag, op: *Salix*, *Populus*, *Alnus*, *Ranunculus*, *Filipendula*, *Stellaria*, *Circaea*. Schijnt echter ook op berk voor te komen (Linnaeus en Fabricius).

In Nederland kan men van deze soort duidelijk twee vormen onderscheiden, die slechts door weinig of geen tusschenvormen verbonden zijn. Het verschil is zoo typisch, dat ik eerst dacht twee verschillende soorten voor mij te hebben. Echter heeft een nauwkeurig onderzoek van de structuur van de zaag van het ♀ en van de uitwendige genitaliën van het ♂ geen verschillen aan het licht gebracht, terwijl ook de structuur van het uitwendig skelet geen verschillen te zien geeft. Wel is de verhouding der lengten van het derde en vierde sprietlid iets anders bij de twee vormen, terwijl ook de bouw van de licht gekleurde vormen zwaarder is. Bij vergelijking der vindplaatsen bleek me, dat de lichte vormen afkomstig zijn van hogere zandgronden en de donkere van lagere landen. Men zou de laatste een moerasvorm, de andere zandgrondvorm kunnen noemen. Iets dergelijks is ook bekend van de sluipwesp *Epiurus brevicornis* Gr. Het zou interessant zijn om na te gaan of dit verschil in kleur afhangt van de voedselplant of van de standplaats van de voedselplant.

In Europa komt ook nog een derde vorm voor, die, naar het schijnt, aan het middel- en hooggebergte gebonden is. Ik zou deze forma *montana* willen noemen. Ik vermoed, dat de vorm, die Enslin als *lapponicus* beschrijft, ook zulk een oecologische vorm uit het hooge noorden is.

1) Forma SCALARIS (Klug) Thomson.

Dit is de lichte zandvorm, waartoe alle Meijendel-exemplaren behooren. De zwarte vlek rondom de ocellen is vrij groot, bereikt echter nooit de oogen en heeft naast de voorste ocellus twee lichte vlekken; het boven-middenstuk van het achterhoofd is niet geheel zwart, meestal grootendeels licht gekleurd, het overige achterhoofd (occiput) is niet of slechts zeer weinig zwart gekleurd; Mesoscutum met verschillende lichte strepen; scutellum, postscutellum en metanotum licht gekleurd; donkere middenstreep op het achterlijf niet bijzonder breed.

Behalve Meijendel zijn mij volgende vindplaatsen van dezen vorm bekend: Winterswijk, Wageningen, Hulshorst op de Veluwe, Berlicum, Vlijmen, Galderen bij Breda, Ginneken. In het museum te Leiden bevindt zich een Zwitsersch mannetje, leg.: Meyer-Dür, dat op het achterlijf slechts zeer weinig zwart gevlekt is.

Forma VIRIDIS Linn. (Thomson).

Dit is de donkere moerasvorm.

De vlek rondom de ocellen is grooter en bereikt soms den oogrand; lichte vlekken naast de voorste ocellus kleiner, echter altijd aanwezig; het boven-middenstuk van het achterhoofd is geheel zwart, het overige achterhoofd is altijd duidelijk zwart geteekend; strepen op het mesoscutum kleiner soms bijna ontbrekend; scutellum licht gevlekt, gedeeltelijk zwart; postscutellum en metanotum zwart, donkere middenstreep op het achterlijf altijd zeer breed.

Van dezen vorm zijn mij dieren bekend van de volgende vindplaatsen: Ankeveensche plassen, Naardermeer, Voorburg, Rijswijk.

FORMA MONTANA, NOVA FORMA.

♀. Het bovenmiddenstuk van het achterhoofd is geheel licht gekleurd en heeft hoogstens

onderaan een smal zwart randje, het overige achterhoofd heeft naast het achterhoofdsgat meestal aan weerszijden een zwarte vlek, de twee lichte vlekken naast de voorste ocellus onder deze geheel versmolten, schedel geheel licht gekleurd, aan weerszijden van den schedel twee zwarte vlekken, die reiken tot aan de lichtgekleurde verdikkingen boven de antennen-inplantingen. Frontale groef zwart. Ocellare vlek gereduceerd, bijna altijd is de kop rondom de voorste ocellus licht gekleurd. Middenlob van het mesonotum slechts langs den middennaad zwart, laterale lobben aan de zijden smal zwart. Scutellum, Schildjes, aanhangsel en Metanotum licht gekleurd, slechts zijstukken zwart, eerste dorsale achterlijfssegment geheel licht, niet zwart geteekend, middenlengteband op het achterlijf middelmatig breed.

♂. Het eenige ♂, dat ik van dezen vorm ken, is gekleurd als het ♀, maar de twee lichte vlekken ter weerszijden van de ocellen zijn niet over deze versmolten, de donkere band op het achterlijf ontbreekt bijna geheel, slechts enkele donkere vlekken zijn aanwezig.

Deze vorm onderscheidt zich gemakkelijk van de forma *scalaris* (Kl.) Thomson door de volgende punten:

- 1° Bovenmiddenstuk van het occiput is licht gekleurd en draagt niet, zooals bij de forma *scalaris* een van boven in een punt uitlopende middenvlek.
- 2° De schedel is altijd geheel licht gekleurd en niet van voren breed zwart.
- 3° De frontale groef is altijd zwart.
- 4° Het eerste achterlijfssegment is ook in het midden licht gekleurd.

Van dezen vorm ken ik 5 ♀♀ en 1 ♂ uit Rehsiepen in het Sorpetal, Sauerland, 600 m. hoog gelegen en 1 ♀ uit Kandersteg, 20—25, VII, 1924; gevangen door R. v. d. Veen.

Niet alle Zwitsersche exemplaren behooren tot dezen vorm, daar ik 1 ♀ uit Brieg, 13—19, leg. R. v. d. Veen en 1 ♂ uit Zwitserland leg. Meyer-Dür uit het Mus. Leiden zag, die tot de forma *scalaris* Kl. behooren. Vermoedelijk is de forma *montana* een alpine vorm, want ik ving te Rehsiepen tegelijk met deze exemplaren ook alpine sluipwespsoorten.

4) § TENTHREDOPSIS COQUEBERTI Kl.

1♂ Meijndel 12; 10, VI, 1923, S, Blöte.

1♂ Meijndel 5; Sprank, 22, V, 1926, v. d. Vecht.

Metamorphose onbekend.

5) § MACROPHYA PUNCTUM-ALBUM L.

2♀ Meijndel 11; 21, V, 1925, v. d. Vecht.

1♀ Meijndel 11; 29, V, 1924, V, v. d. Vecht.

1♀ Meijndel 10; 14, V, 1925, Blöte.

Larve leeft op *Fraxinus*, *Quercus*, *Crataegus*,? *Ligustrum*.

6) § MACROPHYA SANGUINOLENTA Gmel.

1♀ Meijndel 10; 23, VI, 1924, S, Blöte.

Metamorphose onbekend.

7) § MACROPHYA ALBOCINCTA Schrk.

3♀ Meijndel 7c; 4, V, 1925, Blöte.

Larve leeft op *Sambucus*.

Daar het determineren met de geslachtstabel van het Tribus der Tenthredinini van Enslin dikwijls moeilijkheden oplevert, is hier een geheel nieuwe tabel samengesteld:

1a. Binnenste orbita sterk convergeerend, zoodat een deel der oogen boven de clypeus ligt. Tergiet I met een groef. 2.

b. Binnenste orbita parallel of indien zij convergeeren, ligt geen deel der oogen boven de clypeus. 4.

2a. Tempora smal of vrij smal; clypeus uitgerand; labrum groot, meestal (altijd) afgeknot of zwak uitgerand; antennen niet lang, meestal aan het uiteinde verdikt; achtercoxen meestal groot en lang, zoodat dikwijls de apex der femora het uiteinde van het achterlijf bereiken of overschrijden; Sporen der achterste Tibien lang; lancetvormige cel met dwarsader of de onderste ader van deze cel in het midden samenvallend met de bovenste. MACROPHYA DAHLB.

DE BLADWESPEN VAN MEIJENDEL ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ 379

b. Tempora altijd breed, hierdoor is de kop dik, Labrum aan het uiteinde afgerond, niet afgeknot, achtercoxae nooit lang, femora nooit het uiteinde van het abdomen bereikend; sporen der achterste tibien niet zoo lang; lancetvormige cel altijd met dwarsader. 3.

3a. Antennen langer dan kop en thorax samen, meestal tegen het einde dunner wordend; indien zij kort zijn, bevindt er zich tusschen de basis der antennen een groef, die naar boven toe aan weerszijden begrensd is door een richel; lichaam groot, abdomen min of meer afgeplat, meestal niet met gele ringteekening. TENTHREDO L.

b. Antennen korter, aan het einde verdikt, tusschen de antennen geen groef, lichaam meer gedrongen, abdomen meestal met gele ringteekening. ALLANTUS JUR.

4a. Eerste tergiet van boven zonder groef of insnijding, maar meestal in het midden in de lengterichting met een kam; antennen lang, oogen ovaal; genae vrij lang tot lang; abdomen slank, bijna cilindrisch, glanzend; achtervleugel bij ♂ dikwijls met een randader. TENTHREDOPSIS COSTA.

b. Eerste tergiet in het midden met duidelijke groef of insnijding. 5.

5a. Lancetvormige cel met een dwarsader. 6.

b. Onderste ader der lancetvormige cel over een kleinere of grootere afstand in het midden dezer cel samenvallend met de bovenste ader; binnenste orbita parallel of bijna parallel. 7.

6a. Labrum ingesneden, binnenste oogranden weinig convergeerend; lichaam gedrongen; achterlijf met lichte segmentsranden; kop en thorax dicht bestipeld. SCIAPTERYX STEPH.

b. Labrum aan het uiteinde afgerond of afgeknot, binnenste randen der oogen parallel of (bij *Rh. picta* Kl.) convergeerend; ant. vrij lang (vgl. ook *Macrophya albicincta*). RHOGOGASTER KNW.

7a. Clyp. driehoekig uitgesneden; oog bijna cirkelrond; genae lang; antennen lang achtervleugel van ♂ met randader; achtercoxae normaal. PERINEURA (*Synairema* Htg.).

b. Clyp. nooit driehoekig uitgesneden, maar cirkelvormig uitgerand; achtercoxae meestal lang; apex der femora meestal tot het uiteinde van het achterlijf reikend. 8.

8a. Oogen reiken tot aan de basis der mandibels; abdomen kort, afgeplat; buik zwart; antennen vrij kort, iets verdikt even voor de punt. MACROPHYA DAHLB.

b. Oogen reiken niet tot aan de basis der mandibels, dus genae duidelijk; antennen dun en lang; achterlijf slank, min of meer cilindrisch; buik altijd met lichte kleur geteekend. PACHYPROTASIS HART.

*Tribus Dolerini.

8) DOLERUS AERICEPS F.

1♂ Meijndel, 4; 13-VII-1926 in Sprank; leg. v. d. Vecht.

9) § DOLERUS NIGRATUS Mull.

1♀ Kievit, 13, 1917, Betrem.

1♂ Meijndel, 9-IV-1925; Blöte.

*Tribus Selandrini.

10) § ATHALIA LUGENS Kl.

1♂ Meijndel II; 24, VI, 1923, V, Blöte.

Metamorphose niet met zekerheid bekend.

11) § ATHALIA LINEOLATA Lep. (ROSAE Kl.).

1♀ Meijndel II; 26, VII, 1923, S, Blöte.

Variëteit CORDATA Lep., *Faunae nova Varietas*.

1♀ Meijndel 7c; 4, IX, 1923, S, Blöte.

1♂, 1♀ Meijndel II; 21, V, 1925, v. d. Vecht.

1♀ Meijndel 10; 19, VI, 1925, S, Blöte.

1♀ Meijndel 12; 22, VI, 1924, Betrem.

5♂ Meijndel 12; 10, VI, 1924, Blöte, v. d. Vecht.

1♂ Meijndel 10; 17, VI, 1923, P, Blöte.

De larve leeft op allerlei lage planten als *Capsella*, *Ajuga*, *Lycopus*, *Melampyrum*, *Plantago*.

12) § SELANDRIA CINEREIPES Kl.

1♀ Meijendel 12; 14, V, 1922, S, Blöte.

Larve leeft op *Myosotis*.

13) § ERIOCAMPA OVATA L.

1♀ Meijendel 11; 9, VIII, 1924, V, v. d. Vecht.

Larve leeft op *Alnus*.14) § EMPRIA TRIDENS Knw., **Faunae nova Species.**

1♂ Meijendel 7c; 4, V, 1925, Blöte.

1♂ Meijendel;

Metamorphose onbekend. Volgens Enslin komt deze soort in geheel Europa voor en is niet zeldzaam. Ook in de omgeving van Nederland is ze gevonden; zoo vermeldt Wagner, dat ze algemeen is in de omstreken van Hamburg; Ulbricht, dat ze zeer veel voorkomt rondom Dusseldorf en Krefeld.

15) § ALLANTUS PALLIPES Spin. (GROSSULARIAE Kl.).

1♀ Meijendel 11; 17, VI, 1923, P, Blöte.

Metamorphose niet met zekerheid bekend, als voedselplanten van de larve worden opgegeven: *Ribes* en *Geranium*.

*Tribus Hoplocampini.

16) CALIROA (ERIOCAMPOIDES) ANNULIPES Kl.

1♀ Meijendel 11; 28, VIII, 1925, v. d. Vecht.

Larve leeft op: *Quercus*, *Tilia*, *Betula* en *Salix*.

17) CALIROA VARIPES Kl.

1♀ Meijendel 11; 28, VIII, 1925, v. d. Vecht.

Larve leeft op: *Populus*, *Salix*, *Betula*, *Quercus*.

*Tribus Blennocampini.

18) BLENNOCAMPA AFFINIS Fall. (ASSIMILIS Fall.).

1♀ Meijendel 10; 14, V, 1925, Betrem.

Larve leeft op *Galium*.

19) § BLENNOCAMPA ALTERNIPES Kl.

3♀ Meijendel 7c; 7, IV, 1925, S, Blöte.

1♀, 1♂ Meijendel 12; 24, IV, 1925, v. d. Veen.

1♀, 1♂, Meijendel 7c; 4, V, 1925, Blöte.

Larve leeft op *Rubus*.

20) § SCOLIONEURA NANA Kl. (QUERCUS Cam.).

1♀ Meijendel 11; 29, V, 1924, S, v. d. Vecht.

De larve mineert vermoedelijk in eikenbladen.

21) § FENUSA PUMILA Kl.

1♀ Meijendel 10; 23, VI, 1924, S, Blöte.

1♀ Meijendel 12; 10, VI, 1923, S, Blöte.

De larve mineert in berkenbladeren.

22) FENUSELLA (FENUSA) PYGMAEA Kl.

1♀, 1♂ Meijendel 11; 26, VII, 1923, P, Blöte.

1♀ Meijendel 11; 17, VI, 1923, P, Blöte.

Larve mineert in eikenbladeren.

*Tribus Nematini.

23) § PACHYMEMATUS RUMICIS Fall.; var LUGENS Ensl., **Faunae nova Varietas.**

2♀ Meijendel 6b, 13, IV, 1924, V, v. d. Vecht.

1♀ Meijendel 12, 9, IV, 1925, S, Blöte.

De larve leeft op *Rumex*.

Morice determineerde deze vorm als *P. rumicis*?. Bij nauwkeurige vergelijking met een exemplaar, dat hij met zekerheid herkend had als *P. rumicis* Fall. bleek, dat er tus-

DE BLADWESPEN VAN MEIJENDEL ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ 381

schen de twee vormen alleen kleurverschillen te constateeren waren. De Meijendel-exemplaren zijn nog iets donkerder dan de beschrijving van Enslin aangeeft. De kop is n.l. tusschen en onder de antennen ook zwart; clypeus en labrum zijn echter bruin.

24) § PACHYNEMATUS SCUTELLATUS Hrtg.

1♀ Meijendel 10; 17, VI, 1923, P, Blöte.

Larve leeft op *Abies excelsa*.

25) § CLADIUS PECTINICORNIS Geoffr.

1♂ Meijendel 11; 10, VIII, 1924, V, v. d. Vecht.

1♀ Meijendel 10; 19, VI, 1924, S, Blöte.

1♀ Meijendel 12; 14, V, 1924, Blöte.

Larve leeft op *Rosa* en andere Rosaceae.

26) § DINEURA VIRIDIDORSATA Retz., **Faunae nova Species.**

1♀ Meijendel 11; 29, V, 1924, V, v. d. Vecht.

Larve leeft op *Betula*, volgens Loth ook op *Populus*.

Deze soort is uit de omliggende gebieden bekend van: Fürstentum Birkenfeld, Frankfurt (Loth), België (Bequaert), Denemarken (Nielsen), omgeving van Hamburg (Wagner).

Oudemans noemt in zijn naamlijst behalve de vrij algemeene *Dineura stilata* Kl., nog een tweede *Dineura* soort, n.l. *Din. sulcata* Knw. Ik kan deze soort niet terugvinden in de te mijner beschikking staande literatuur.

27) § TRICHIOCAMPUS ULMI L. (RUFIPES Lep.).

1♂ Meijendel 8; 3, VII, 1923, S, Blöte.

De larve leeft op *Ulmus*.

28) § PRIOPHORUS PADI L.

1♂ Meijendel 12; 24, IV, 1925, v. d. Veen.

1♀ Meijendel 9; 9, IX, 1924, V, Blöte.

Larve leeft op: *Prunus*, *Rubus*, *Crataegus*, *Sorbus*, *Betula*.

29) § PRIOPHORUS TENER Zadd.

1♀ Meijendel 12; 11, V, 1927, op zand, Betrem.

var. TRISTIS Zadd.

1♀ Meijendel 7c; 3, VII, 1923, S, Blöte.

Larve leeft op *Rubus*.

30) § AMAURONEMATUS VIDUATUS Zett.

1♂ Meijendel 12, 23, IV, 1924, V, v. d. Vecht.

9♂ Meijendel 10; 10, IV, 1925, Betrem.

2♂ Meijendel 6b; 23, IV, 1924, V, v. d. Vecht.

2♂ Meijendel 12; 15, IV, 1924, Betrem.

1♂ Meijendel 11; 13, IV, 1926, v. d. Vecht.

2♀, 4♂ Meijendel 12; 1, IV, 1926, v. d. Vecht.

Larve leeft op *Salix*. De ♂♂ van deze soort vindt men zeer algemeen, in het vroege voorjaar op de takken van den kruipwilg.

31) AMAURONEMATUS VITTATUS Lep.

1♀ Meijendel 12; 25, IV, 1925, V, v. d. Vecht.

1♀ Meijendel 12, 4, V, 1924, S, Blöte.

Larve leeft op *Salix*.

Enslin geeft aan, dat bij het ♀ de kop naar achteren toe vrij sterk versmald is. Dit is niet het geval bij de wijfjes uit Meijendel. Ze behooren echter ongetwijfeld tot deze soort, daar verder structuur en kleur volkomen overeenkomen met de beschrijving van Enslin. Het wijfje dat Blöte vond is gedetermineerd geworden door Morice als *Am. puniceus* Christ. Tot deze soort die nog niet in Nederland gevonden is behoort dit wijfje naar de beschrijving van Enslin zeker niet. Het is mogelijk dat Morice een andere opvat-

ting van deze soort had dan Enslin. Bij *Am. puniceus* is volgens Enslin de onderste voorhoofdslijst diep ingesneden en is de kleur van het dier slechts uit twee kleuren samengesteld. Dit is bij beide wijfjes niet het geval, de onderste voorhoofdslijst is maar zeer zwak ingesneden en de kleur bestaat uit 3 kleuren.

32) § AMAURONEMATUS HUMERALIS Lep.

1♂ Meijndel 12; 24, IV, 1925, v. d. Veen.

Larve leeft op *Salix*.

33) § AMAURONEMATUS FALLAX Lep, var. STENOGASTER Frst., **Faunae nova Varietas.**

3♀ Meijndel 12; 14, V, 1924, S, Blöte.

Larve leeft op *Salix*, v.g.l. Entom. Ber. n. 35.

34) § PRISTOPHORA ALNIVORA Hrt. (AQUILEGIAE VOLL.).

1♀ Meijndel 16; 19, VI, 1924, S, Blöte.

Larve leeft op *Aquilegia*.

35) § PRISTOPHORA RUFICORNIS Ol.

1♂ Meijndel 11; 24, VI, 1923, V, Blöte.

1♀ Meijndel 11; 17, VI, 1923, P, Blöte.

De metamorphose is nog niet met zekerheid bekend, als voedselplanten van de larve worden opgegeven: *Tilia*, *Crataegus*; minder zeker zijn: *Salix* en *Betula*.

36) § PTERONIDEA (PTERONUS) POECILONOTA Zadd (? VIRESCENS Hrtg).

1♀ Meijndel 12; 10, VI, 1923, S, v. d. Vecht.

Larve leeft op *Betula*.

37) § PTERONIDEA DISPAR Brischke.

1♂ Meijndel 11; 24, VI, 1923, S, Blöte.

1♂ Meijndel 12; 16, VI, 1923, S, Blöte.

Larve leeft op *Betula*.

Deze soort is niet in de naamlijst van Oudemans genoemd, maar later door van Rossum als inlandsch vermeld.

38) PTERONIDEA (PTERONUS) HYPOXANTHA Frst. (PALLIATA Thoms.).

1♂ Meijndel 11; 24, VI, 1923, S, Blöte.

Larve leeft op *Salix* en *Populus*.

**Subfamilie Arginae.

39) ARGE USTULATA L.

1♂ Meijndel 11; 21, VII, 1923, S, v. d. Vecht.

Larve leeft op *Salix*.

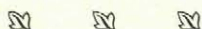
Dec. 1929.

Dr. J. G. BETREM.

VOORNAAMSTE LITERatuur.

1. Becquaert, J.; Hymenoptera Tenthredinoidea Belgica; Naamlijst der Blad- en Houtwespen van België; *Dodonaea* 17, p. 27—58, 1912.
2. Cameron, P.; A Monograph of the British Phytophagous Hymenoptera; I—IV; Ray Society, 1882—1893.
3. Enslin, Dr. E.; Die Tenthredinoidea Mitteleuropas, Beihefte Deutsch. Ent. Zts. 1912—1917.
4. ———, Blatt- und Holzwespen; Insekten Mitteleuropas, III, 1914.
5. Hartig, Dr. Th.; Familien der Blatt- und Holzwespen, 1837.
6. Koornneef, J.; Losse aantekeningen over Hymenoptera; Ent. Ber. VI, n. 142, p. 357, 1925.
7. Loth, N.; Verzeichnis der im Gebiete des Rheinischen Schiefergebirges und in einem Teile der Niederrheinischen Tiefebene vorkommenden Tenthrediniden; Inauguraldissertation Bonn, 1913.
8. Mc. Gillivray, Prof. A.; A Study of the Wings of the Tenthredinoidea; P.U.S. N.M. 29, n. 1428, p. 569, 1906.
9. ———; Immature Stages of the Tenthredinoidea; 44 Ann. Rep. Ent. Soc. Ontario, 1913.

10. de Meyere, Prof. Dr. J. C. H.; Ueber in Farnen parasitierende Hymenopteren- und Dipterenlarven; T. v. E. 54, p. 80, 1911.
11. Nielsen, J. C. og Henriksen K.; Trae- og Bladhvespe; Denmarks Fauna 18, 1915.
12. Oudemans, Dr. J. Th.; Naamlijst der Nederlandsche Tenthredinidae; T. v. E. 37, p. 89, 1894.
13. —; Lijst van Bladwespen gevangen in de Omstreken van Roermond en bij Houthem; Ent. Ber. V, p. 120, 1904.
14. —; *Dolerus thoracicus* Fall., T. v. E. 1909, Versl. p. 47, 1909.
15. —; *Lophyrus nemorum* F. (= *nemoralis* Ensl.); Ent. Ber. V, n. 109, p. 169, 1919.
16. —; *Pristophora fausta* Hrtg., faunae nova species; Ent. Ber. V, n. 108, p. 155, 1919; idem n. 114, p. 260, 1920.
17. —; *Schizocera* (*Apostema*) *geminata* Gmel., fauna nova species; Ent. Ber. V, n. 114, p. 261, 1920.
18. Rohwer, S. A.; *Pteronus xanthostomus* nov. spec.; Ent. Ber. III, n. 59, p. 91, 1910.
19. —; Genotypes of the Sawflies and Woodwasps or Superfamily Tenthredinoidea; U.S. Dep. Agric., Bur. Entom., Techn. Ser. 20, Prt. 2, 1911.
20. —; Classification of the Suborder Chalastogastra of the Hymenoptera; Proc. Ent. Soc. Washington XIII, p. 215, 1911.
21. v. Rossum; *Nematus* (*Pteronides*) *spireae* Zadd.; T. v. E. 43, Versl. p. 15, 1900; idem 44, Versl. p. 26, 1901; idem p. 65; idem 45, Versl. p. 25, p. 72, Tijdschr. p. 246, 1902.
22. —; *Holcocneme coeruleocarpa* Hrtg(? *crassa* Fall); T. v. E. 44, Versl. p. 28, 1901.
23. —; *Nematus melanaspis* Hrtg.; idem p. 32, 1901.
25. —; *Pteronus dilutus* Br.; idem p. 58, 1901.
25. —; *Pteronus dispar* Zadd.; T. v. E. 45, Versl. p. 22—25; idem, p. 67, 71—72, 1902.
26. —; *Selandria temporalis* Thoms.; T. v. E. 48, Versl. p. 14, 1905.
27. —; Mededeelingen over bladwespen I, *Amauronematus fallax* Lep. Ent. Ber. II, n. 35, p. 173, 1907.
28. Thomson, C. G.; Scandinaviens Hymenoptera I, *Tenthredo* L et *Sirax* L., 1871.
29. Ulbricht; Niederrheinische Blattwespen; Mitt. f. Ver. & Mus. Naturk., Krefeld, p. 20, 1910; Nachtrag I, idem 1913, p. 18.
30. Wagner, A. C. W.; Hautflügler der Niederelbe, I Symphyta; Abh. Ver. f. Naturw.; Unterhaltung 17, 30 p., Hamburg 1924.
31. Yuasa H.; Classification of the Larvae of Tenthredinoidea; Illinois Biol. Monographs 172, p., 14 Pl., 1922.
32. Zeitschrift für Systematischen Hymenopterologie und Dipterologie, 1901—1908.

NIEUWE PLANTENSOORTEN EN VARIËTEITEN, GEVONDEN IN NEDERLAND IN 1932.

Wegens zijn hoogen leeftijd heeft de heer H. Heukels gemeend zijn bekende lijsten over voor ons land nieuwe of zeldzame planten aan andere handen te moeten toevertrouwen. Wanneer wij het aandurven, deze taak van hem over te nemen, dan doen wij dit slechts in de hoop, dat ook wij daarbij de medewerking zullen mogen genieten van de vele floristen, die hun opgaven aan onzen voorganger plachten te zenden. Wij willen echter onze taak niet aanvangen, dan na eerst een woord van hartelijken dank te brengen aan den heer Heukels voor het vele werk door hem in den loop der jaren ten bate van de Nederlandsche floristiek verricht. Het belang toch van deze lijsten voor de geschiedenis onzer floristiek valt niet te loochenen. Reeds in den eersten jaargang van „De Levende Natuur” vinden we den oproep van Heukels om hulp; een oproep waaraan niet minder dan 226 personen gehoor gaven, waarvan het volgend jaar 109 deelnemers bericht inzonden. Natuurlijk slonk dit aantal spoedig, maar toch bleef er een kern over, voor wie het plantenzoeken niet enkel amusement of sport was, maar ook hulpmiddel bij degelijke studie. Vinden we in den loop der jaren niet de helft der tegenwoordige hoogleraren in de botanie onder de medewerkers? Voor iemand,